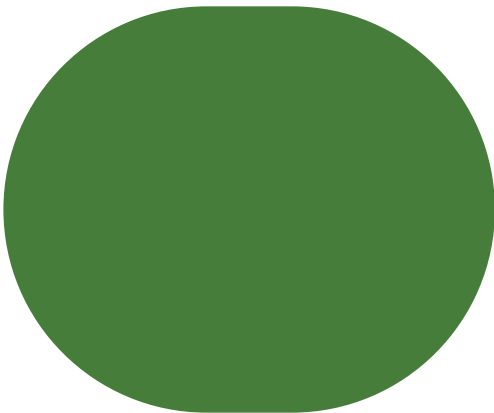
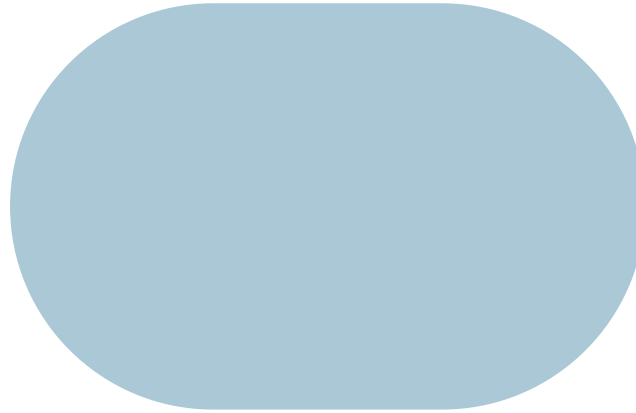

Innovatieprogramma
vijf omgevingsdiensten
van Zuid-Holland

Samen slimmer

Dit innovatieprogramma wordt aangeboden aan de bestuurders van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Het laat zien hoe wij samen slimmer werken aan betere vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies – en wat dit betekent voor ons dagelijks werk én voor inwoners en bedrijven.

Samen sterker
vijf omgevingsdiensten
van Zuid-Holland

Samen slimmer

Wij bundelen onze kracht als vijf omgevingsdiensten, zodat we samen kunnen innoveren en Zuid-Holland schoner, sterker en toekomstbestendig maken.

**Omgevingsdienst
West-Holland**

Inhoudsopgave

Inleiding

Innovatie voor de 5 OD's Z-H

Cultuur

Onze ambitie

Proces in 2025

Werkwijze vanaf 2026

Portfoliomanagement

Rollen en verantwoordelijkheden vanaf 2026

Projecten 2026

Inleiding

Samen slimmer

Om heel Zuid-Holland te laten genieten van een schoner milieu en een prettige plek voor mens, dier en natuur, werken in de regio vijf omgevingsdiensten samen. We kijken over onze eigen grenzen heen, staan samen sterker en leren van elkaar.

Uiterlijk 1 april 2026 moeten we ieder afzonderlijk voldoen aan het robuustheids criterium Innovatie, zoals opgenomen in het Interbestuurlijk Programma VTH (IBP-VTH). Omdat een groot deel van onze taken overeenkomen, stellen we samen een innovatieprogramma op. Een programma met gezamenlijke projecten, maar ook met een methodiek die ervoor zorgt dat dit als samenhangend programma functioneert. Hieronder vallen onder andere een jaarlijkse prioritering en bijstelling van projecten.

Door samen te innoveren voorkomen we dat elke omgevingsdienst het wiel opnieuw uitvindt. Versnippering, dubbele ontwikkelkosten en verschillen in aanpak tussen regio's zorgen voor onduidelijkheid en inefficiëntie. Samenwerking helpt die verschillen te verkleinen voor medewerkers, bedrijven en inwoners.

Elke dienst heeft aanvullend een eigen innovatieprogramma, in de meeste gevallen gebaseerd op dezelfde methodiek als dit gezamenlijke programma.

INNOVATIECULTUUR

Zo staan wij erin

Wat verstaan we onder innovatie? Welke taal gebruiken we met elkaar? Succesvol innoveren is elkaar begrijpen en aanvullen. Deze aanpak is daarvoor een start.

Bij de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten heerst enthousiasme om samen te werken. Een randvoorwaarde voor een gezamenlijk innovatieprogramma.

Dit programma legt zaken vast, maar tegelijkertijd willen we ruimte bieden voor creativiteit en het leren van briljante mislukkingen. Het continu stimuleren van de innovatiecultuur is dus belangrijk.

Dit is onze innovatiecultuur

Innovatie betekent niet dat iedereen vernieuwend moet zijn, maar wel dat ideeën gedeeld mogen worden, ook als ze nog niet af zijn. Experimenteren mag, zolang we ervan leren en resultaten delen met andere omgevingsdiensten. Een open innovatiecultuur leidt tot slimmere oplossingen voor ons werk en een betere aansluiting bij wat er buiten speelt.

Samen brengen we de beste innovaties verder - met focus, lef en een gedeelde toekomstvisie.

ONZE AMBITIE

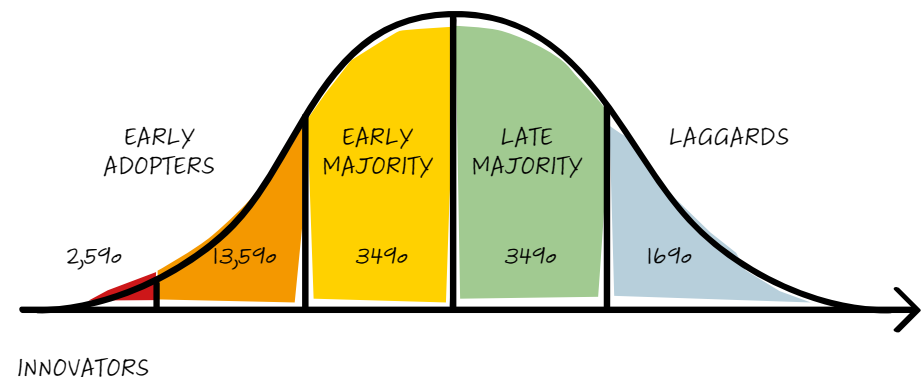
Innovatieve krachten bundelen

De samenwerking van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten richt zich op het verhogen van de kwaliteit van de uitvoering van onze VTHA-taken (vergunningen, toezicht, handhaving en advies). Zo dragen we bij aan behoud en verbetering van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving in onze regio.

Kwaliteitsverbetering is een leer- en ontwikkelproces waarin wij ruimte bieden voor nieuwe ideeën. Daar hebben meerdere diensten baat bij. Door de samenwerking bundelen wij de innovatieve krachten. Gezamenlijk zien wij onszelf als early majority, voorlopers die de massa volgen. Dat wil zeggen dat we graag innoveren, maar weloverwogen en op basis van bewezen succes. We hebben immers verantwoording af te leggen.

Innovatie-adoptiecurve

Rogers - Diffusion of innovations, 1962

INNOVATIE VOOR VIJF OMGEVINGSDIENSTEN

Scope voor scope uitgelicht

Wanneer noemen we iets een innovatie en wanneer niet?
We hebben ontwikkelingen onderverdeeld in vier scopes. Niet alles hoeft groots en vernieuwend te zijn om waardevol te zijn. Deze tabel helpt om realistische verwachtingen te scheppen over tijd, impact en inspanning.

Scope 0 Basis op orde

Denk aan onderhoud en beheer: voor ons geen innovatie.

Scope 1 Optimaal benutten

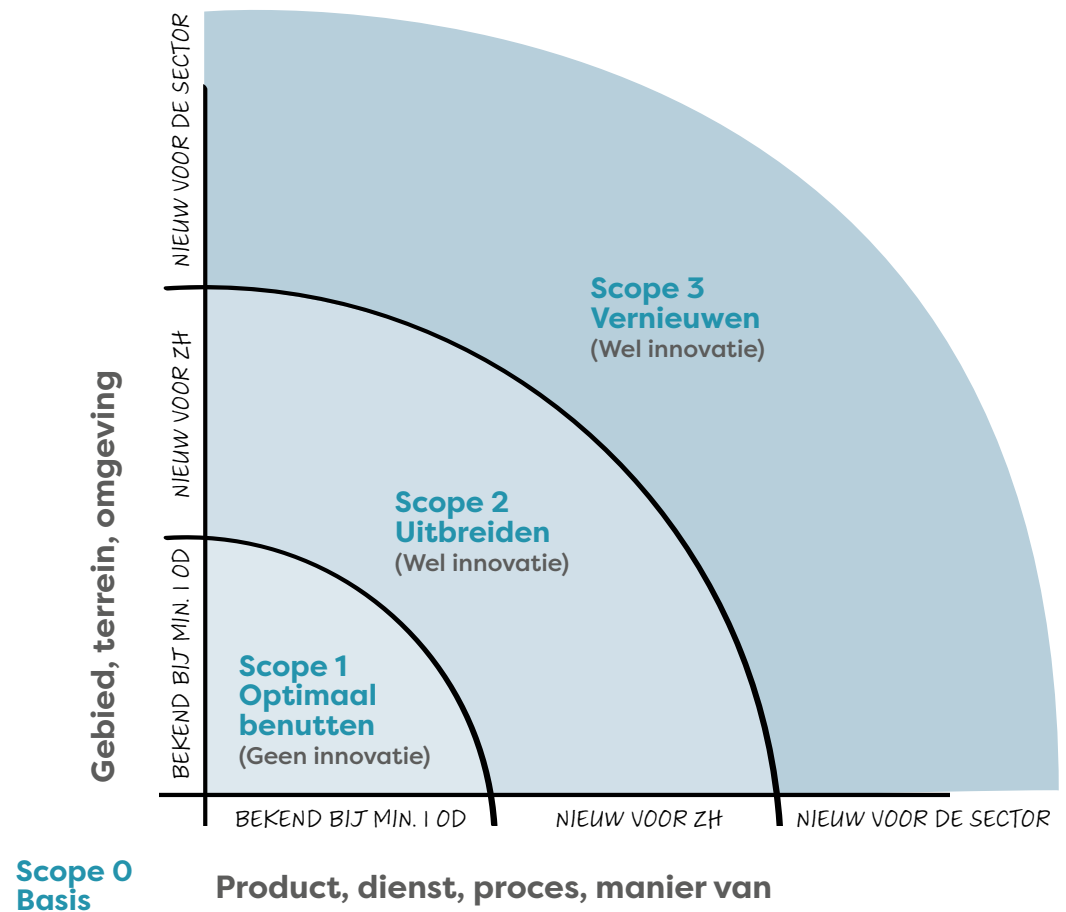
Denk aan leren van elkaar: voor ons geen innovatie.

Scope 2 Uitbreiden

Als het nieuw is voor de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten noemen wij het een innovatie.

Scope 3 Vernieuwen

Is het nieuw en niet eerder toegepast in de sector in Nederland? Dan is het een innovatie.

Overzicht kenmerken verbeteren, vernieuwen, innoveren

	Scope 1 Optimaal benutten (Geen innovatie)	Scope 2 Uitbreiden (innovatie type 1)	Scope 3 Vernieuwen (Innovatietype 2)
Definitie	Ontwikkeling is bekend bij minimaal één van de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten	Ontwikkeling is nieuw voor de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten	Ontwikkeling is nieuw voor de omgevingsdiensten in Nederland
Doel	Elke dag beter	Optimalisering als gevolg van ingrepen in huidige werkwijze	Borgen continuïteit door tijdige inzet van innovatie en nieuwe werkwijzen
Ambitie	Klein, steeds enkele procenten op de KPI's en individuele processen	Substantieel	Substantieel op lange termijn, voldoende richting op korte termijn
Voorbeeldresultaten	5% lagere uitval in uitvoering, 10% hogere tevredenheid over onze dienstverlening	10% meer efficiëntie, 15% lagere kosten door meer samenwerking	Van 5% naar 10% meer uitvoering van nieuwe diensten en producten
Horizon	<1 jaar, elke 3 maanden resultaat	1 - 2 jaar	2 - 5 jaar
Aanpak	Korte analyses, praktische oplossingsrichtingen, hand in hand met uitvoering	Fundamentele analyses en oplossingsrichtingen, maar opgeknipt in behapbare moten voor uitvoering, agile	Een behapbare set aan strategische experimenten, niet te groot, niet te klein, gerichte experimenten, opschalen wat werkt
Reëel # per afdeling en dienst	Maximaal 7 parallel	Maximaal 5	Definieer er 1 - 15. Kies er maximaal 5 voor uitvoering
Overschrijdt huidige bedrijfsmodel	Nee	Deels mogelijk	Ja
Methodiek voorbeelden	Lean	BPR (Business Process Reengineering) PMI (PMI stelt normen en richtlijnen voor projectmanagement) BPM (Business Process Management, methode om bedrijfsprocessen te analyseren, verbeteren en optimaliseren.) BPO (Business Process Outsourcing, is het uitbesteden van bedrijfsprocessen zoals klantenservice, financiën, of IT-ondersteuning.)	Business Model Canvas

PROCES IN 2025

Onze projecten voor 2026

In 2025 hebben we gezamenlijk innovatieprojecten geselecteerd voor het innovatieprogramma 2026. Parallel hieraan hebben we visie, definities en het jaarlijks terugkerende selectieproces beschreven. De innovatiewensen van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten zijn verzameld tot een groslijst. Deze lijst biedt een overzicht van per dienst ingediende innovaties, betrokkenheid bij voorstellen van andere omgevingsdiensten, de centrale thema's en de voortgang binnen de vijf omgevingsdiensten.

Uit de groslijst hebben we naar thema's ingedeeld en geprioriteerd en daaruit geschikte projecten voor 2026 gekozen. Hierbij hebben we gewerkt volgens de methodiek van portfoliomanagement.

WERKWIJZE VANAF 2026

Innovatieve krachten bundelen

Hoe ziet het proces van innoveren er vanaf 2026 uit? De innovatiecoördinatoren van de vijf omgevingsdiensten Zuid-Holland halen ideeën op via de bestaande samenwerkingsstructuren en verbanden. Deze ideeën zetten we op de groslijst van het Zuid-Hollandse innovatieprogramma. De volgende stap? Keuzes maken. Volgens de methodiek van portfoliomanagement kiezen we wat wel en wat niet.

De innovatiecoördinatoren bespreken de ideeën en bij instemming wordt een idee verder uitgewerkt in een projectplan (door inbrenger van het idee) en opgenomen in het concept-innovatieprogramma. We zoeken in het programma naar een balans tussen wat nieuw is voor de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en wat een volledig nieuwe innovatie is voor de sector. Bij niet akkoord wordt beoordeeld of het idee wel op de groslijst blijft staan. Er is nadrukkelijk ruimte voor evalueren en leren van briljante mislukkingen. Over het innovatieprogramma wordt besloten door de directeuren.

GROSLIJST EN KNOCK-OUT CRITERIA

Welke nemen we mee?

Welke innovaties gaan door naar de volgende ronde? De vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten hanteren als eerste stap de knock-out-fase met de volgende criteria.

Alleen de innovaties van de groslijst worden meegenomen die:

- waarde toevoegen aan alle vijf omgevingsdiensten
- een opdrachtgever hebben
- niet elders zijn belegd

Na de knock-out criteria volgen drie zogenaamde slagbomen die verder helpen met prioriteren.

PRIORITEREN

Drie slagbomen helpen ons verder

Eerste slagboom: Willen we het?

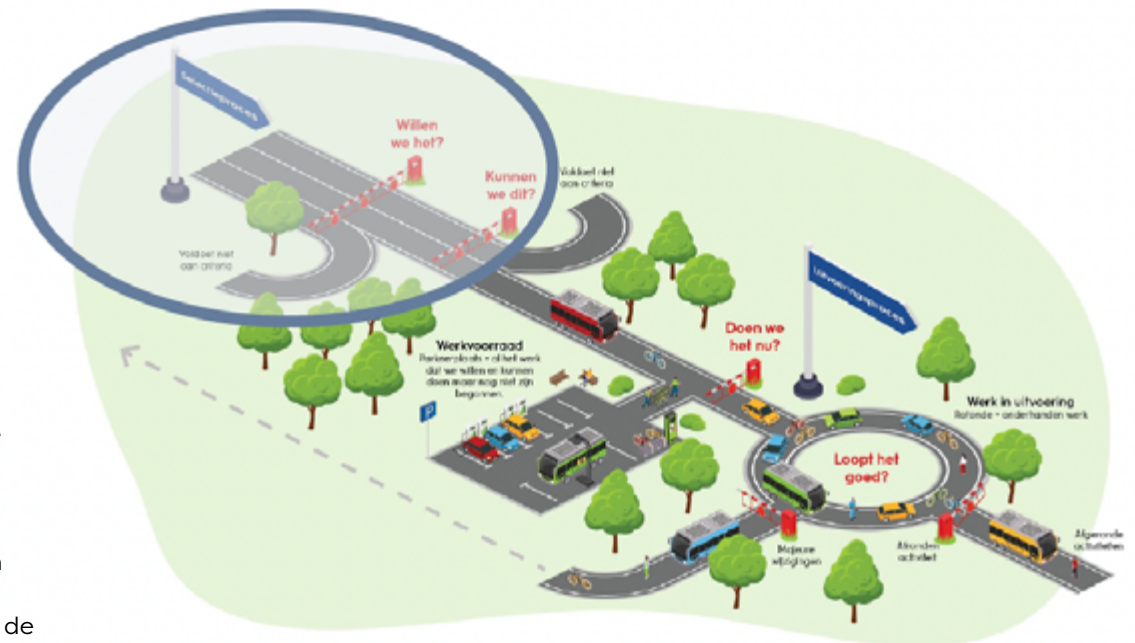
- In welke mate ondersteunt de innovatie de strategische doelen van de omgevingsdienst(en)?
- In welke mate is de opdracht een wettelijke of regelgevende verplichting?
- In hoeverre draagt de innovatie bij aan het oplossen van een (maatschappelijk) probleem?

Tweede slagboom: Kunnen we dit?

- Kan de innovatie binnen het beschikbare budget en de gestelde termijn worden gerealiseerd?
- Zijn de (personele en materiële) middelen beschikbaar om de innovatie uit te voeren?
- In welke mate past de opdracht binnen bestaande processen en systemen van de omgevingsdienst(en)?
- In welke mate kunnen de verwachte risico's bij de uitvoering van de opdracht worden verminderd?

Derde slagboom: Doen we het nu?

- Hoe verhoudt de prioriteit van deze innovatie(s) zich tot andere voorgestelde innovaties?
- Moet deze innovatie voorrang krijgen boven lopende innovatie binnen het huidige portfolio?
- Per wanneer moet de innovatie worden uitgevoerd?

STUREN

Rollen en verantwoordelijkheden vanaf 2026

Vanaf 2026 sluit de uitvoering van het innovatieprogramma zich aan bij het Samenwerkingsprogramma en valt het onder regie van het Programmteam van de samenwerking binnen Zuid-Holland. Het opstellen van een jaarlijks innovatieprogramma volgt een eigen proces, volgens de eerder beschreven eigen methodiek. Innovatieprojecten in uitvoering vallen binnen het Samenwerkingsprogramma onder de hoofden Bedrijfsvoering van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Het Programmteam verzorgt de gezamenlijke communicatie.

PROJECTEN 2026

1: App Milieuoverlast verwachting

Deze te ontwikkelen tool informeert de hierbij betrokken medewerkers van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten over de kans op milieuoverlast. Dit door het combineren van relevante actuele gegevens met de resultaten van analyse van historische gegevens. De tool doet voorspellingen over meerdere vormen van overlast, zoals luchtvervuiling, geluidsoverlast en geurhinder. Dit project draagt bij aan een efficiëntere afhandeling van klachten en minder belasting voor de betrokken instanties.

[Naar projectplan >](#)

2: 4D Water- en Bodemsturend Portal

Dit project richt zich op het verkennen van de technische, organisatorische en inhoudelijke randvoorwaarden voor het realiseren van een 4D-portal voor dataverzameling, -integratie en -ontsluiting voor water en bodemsturend kaartmateriaal. Deze portal helpt ons bij onze gezamenlijke ambitie om gebiedsontwikkeling toekomstbestendig, integraal en datagedreven te maken. Door de data- en kennisbasis te versterken, ontstaat een fundament voor betere advisering aan gemeenten, een efficiëntere inzet van middelen en een consistente toepassing van de WBS- en 4D-ordeningsprincipes in Zuid-Holland.

[Naar projectplan >](#)

3: Provinciebrede omgevingsanalyse

Hoe formuleer je bij het opstellen van de omgevings- en risicoanalyse binnen Zuid-Holland als onderdeel van de regionale uitvoerings- en handavingsstrategie een eenduidige beleidslijn en minimale vereisten? Dit project helpt ons daarbi. In de omgevingsanalyse staan de maatschappelijke opgaven, de kansen en bedreigingen, de ontwikkelingen, trends en risico's die relevant zijn. De ambitie is ook om de toekomstige planningen tot actualisatie van het uitvoeringsbeleid VTTH tussen omgevingsdiensten te synchroniseren. Hierbij gebruiken we de Handreiking Regionale beleidscyclus die in het IBP-VTH is ontwikkeld.

[Naar projectplan >](#)

Innovatieprogramma
vijf omgevingsdiensten
van Zuid-Holland

**Innovatie doen we niet naast ons werk,
maar om ons werk beter te maken. Samen
slimmer werken betekent samen leren,
kiezen en verbeteren. Altijd met oog voor de
leefomgeving van Zuid-Holland.**